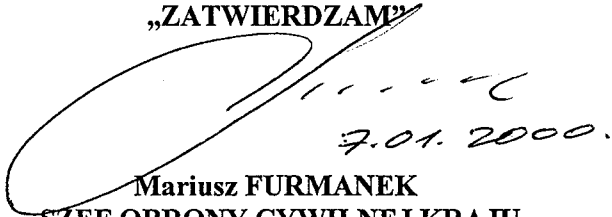

URZĄD ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO I OCHRONY LUDNOŚCI
BIURO STUDIÓW I SZKOLENIA

„ZATWIERDZAM”

7.01.2000.

Mariusz FURMANEK
SZEF OBRONY CYWILNEJ KRAJU

WYTYCZNE
SZEFA OBRONY CYWILNEJ KRAJU
DLA INSTRUKTORÓW OBRONY CYWILNEJ

Program 4/99 UZKiOL

Warszawa, grudzień 1999 r.

W związku § 5.3. Rozporządzenia Rady Ministrów z 28 września 1993 r. w sprawie powszechnej samoobrony ludności (Dz. U. Nr 91, poz. 421) ustala się, co następuje:

I. Postanowienia ogólne

1. Wytyczne określają zasady doboru kandydatów, szkolenia, potwierdzania uprawnień i prowadzenia zajęć przez instruktora OC oraz nadawania uprawnień młodzieżowego instruktora OC.
2. Instruktorzy OC prowadzą szkolenie ludności z zakresu powszechnej samoobrony, mogą także prowadzić szkolenie pracowników obrony cywilnej oraz szkolenie programowe jednostek organizacyjnych OC.
3. Szkolenia powinny być organizowane na szczeblu centralnym, wojewódzkim, powiatowym, gminnym lub zakładowym.

II. Kandydaci na instruktorów OC

1. Instruktorami OC mogą być osoby niekarane posiadające wykształcenie wyższe lub średnie.
2. Kandydatów na instruktorów OC dobiera się spośród osób posiadających odpowiednie kwalifikacje w drodze konkursu organizowanego przez Wydziały Zarządzania Kryzysowego, Ochrony Ludności i Spraw Obronnych (WZKOLiSO) w formie egzaminu teoretyczno-praktycznego.
Zakres konkursu określony zostanie w Urzędzie Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności (UZKiOL).

III. Szkolenie instruktorów OC

1. Szkolenie instruktorów OC prowadzone jest z upoważnienia wojewody przez WZKOLiSO.
2. Szkolenie doskonalące instruktorów OC należy prowadzić głównie jako zajęcia praktyczne, ćwiczenia i instruktaże. Szkoleniu doskonalącemu podlegają wszyscy instruktorzy bez względu na rodzaj specjalności. Organizatorami szkolenia doskonalącego są właściwi terenowo wojewodowie.
3. Szkolenie doskonalące z instruktorami OC należy prowadzić według harmonogramu szkoleń zatwierdzonych przez właściwego terenowo Szefa OC według programów zatwierdzonych przez Szefa OCK.
4. Instruktor OC, który z tytułu wykonywania pracy zawodowej obejmującej problematykę obrony cywilnej doskonalili się w innym trybie, właściwy

terenowo Szef OC może zwolnić z obowiązku uczestniczenia w szkoleniu doskonalącym.

IV. Uprawnienia instruktorów OC do prowadzenia zajęć podstawowych i specjalistycznych

1. Podstawową specjalnością, którą muszą posiadać wszyscy instruktorzy OC jest specjalność „ratownictwo ogólne”.
2. Instruktorzy OC o specjalności „ratownictwo ogólne” mogą prowadzić szkolenia:
  - a) **w gminie i zakładzie pracy**
    - mogą nimi zostać osoby, które zostały przeszkolone przez wojewódzkie organa obrony cywilnej według programów zatwierdzonych przez Szefa OCK i zdały egzamin w formie ustalonej przez Szefa OC województwa,
  - b) **w powiecie, gminie i zakładzie pracy**
    - mogą nimi zostać osoby posiadające ukończony kurs według programów zatwierdzonych przez Szefa OCK i osiągające bardzo dobre efekty w działalności szkoleniowej,
  - c) **w województwie, powiecie, gminie i zakładzie pracy**
    - mogą nimi zostać osoby posiadające bardzo dobre oceny z działalności dydaktycznej i ukończony kurs w ośrodku szkolenia UZKiOL.
3. Instruktorom OC oprócz specjalności podstawowej „ratownictwo ogólne” można nadać dodatkową specjalność:
  - a) przeciwpożarową;
  - b) medyczno-sanitarną;
  - c) weterynaryjną i ochrony płodów rolnych;
  - d) techniczną (ratownictwa budowlanego, komunalnego, energetycznego, służby schronowej, łączności);
  - e) reagowania kryzysowego.
4. Instruktorzy OC specjalności ratownictwa ogólnego mogą prowadzić zajęcia szkoleniowe dotyczące:
  - a) planowania, organizacji i zadań OC na wszystkich szczeblach organizacyjnych;
  - b) planowania i organizacji przedsięwzięć OC w poszczególnych stanach gotowości;

- c) planowania, organizacji i sposobów prowadzenia szkolenia kadry kierowniczej i pracowników administracji rządowej i samorządowej;
  - d) ochrony ludności i środowiska przed zagrożeniami spowodowanymi siłami przyrody lub awariami obiektów technicznych;
  - e) posługiwania się podręcznym sprzętem gaśniczym;
  - f) zagrożenia współczesnymi środkami rażenia oraz sposobów ochrony przed skutkami ich użycia;
  - g) organizacji i prowadzenia akcji ratunkowej;
  - h) regulacji normatywno-prawnej zagadnień obrony cywilnej.
5. Instruktorzy OC specjalności przeciwpożarowej mogą prowadzić zajęcia szkoleniowe dotyczące:
- a) rodzajów i charakterystyki pożarów;
  - b) przygotowania budynków gospodarstw rolnych i zakładów pracy do ochrony przed pożarami.
  - c) ratowania ludzi i zwierząt z płonących pomieszczeń mieszkalnych i zabudowań gospodarskich;
  - d) organizacji oraz prowadzenia ewakuacji.
6. Instruktorzy OC specjalności medyczno-sanitarnej mogą prowadzić zajęcia szkoleniowe dotyczące:
- a) udzielania pierwszej pomocy przy wypadkach i urazach mogących powstać w wyniku wystąpienia zagrożeń spowodowanych siłami przyrody lub awariami obiektów technicznych w czasie pokoju oraz na skutek działania współczesnych środków rażenia;
  - b) realizacji zadań medyczno-sanitarnych przez drużyny medyczno-sanitarne oraz samodzielne drużyny i plutony pierwszej pomocy w czasie akcji ratunkowej.
7. Instruktorzy OC specjalności weterynaryjnej i ochrony płodów rolnych mogą prowadzić zajęcia szkoleniowe dotyczące:
- a) ochrony płodów rolnych, produktów żywnościowych, paszy i wody przed skażeniami i zakażeniami;
  - b) zabezpieczenia pomieszczeń mieszkalnych i zabudowań gospodarskich przed skażeniami i zakażeniami;
  - c) sposobów likwidacji skażeń i zakażeń płodów rolnych, produktów żywnościowych, paszy i wody;
  - d) organizacji zabiegów weterynaryjnych i oceny przydatności do spożycia produktów żywnościowych.
8. Instruktorzy OC specjalności technicznej mogą prowadzić zajęcia szkoleniowe dotyczące:
- a) zasad organizacji i sposobów prowadzenia akcji ratunkowej w rejonach klęsk żywiołowych, awarii i katastrof;
  - b) sposobów likwidacji zniszczeń i uszkodzeń budynków i budowli ochronnych;

- c) doraźnego przygotowania piwnic i innych pomieszczeń do ochrony ludności.
9. Instruktorzy OC specjalności reagowania kryzysowego mogą prowadzić zajęcia szkoleniowe dotyczące :
- a) procedur zarządzania kryzysowego na wypadek wystąpienia zagrożenia;
  - b) czteroetapowego podejścia do klęsk żywiołowych, katastrof, awarii (zapobieganie, przygotowanie, reagowanie, odbudowa);
  - c) współczesnych źródeł zagrożenia oraz sposobów i metod reagowania kryzysowego w przypadku ich wystąpienia.

V. Potwierdzanie uprawnień do prowadzenia zajęć w OC

1. Uprawnienia instruktora OC do prowadzenia szkoleń przedłużają właściwi terenowo dyrektorzy WZKOLiSO.
2. Dokumentem stwierdzającym uprawnienia do prowadzenia szkoleń jest legitymacja instruktora OC według wzoru stanowiącego załącznik Nr 1. Dyrektorzy WZKOLiSO prowadzą ewidencję instruktorów OC uprawnionych do określonego rodzaju szkolenia.
3. Potwierdzanie uprawnień do prowadzenia szkoleń ~~w gminie i zakładzie~~ pracy dokonuje się co 3-lata według ustaleń właściwego terenowo Szefa OC.
4. Potwierdzanie uprawnień do prowadzenia szkoleń w powiecie, gminie i zakładzie pracy dokonuje się co 3-lata poprzez udział w kursie organizowanym w międzywojewódzkim (wojewódzkim) ośrodku szkolenia OC zakończonym egzaminem. Wzór zaświadczenia ukończenia kursu określa załącznik Nr 2.
5. Potwierdzanie uprawnień do prowadzenia szkoleń w województwie, powiecie, gminie i zakładzie pracy dokonuje się co 5-lat poprzez udział w kursie organizowanym w ośrodku szkolenia UZKiOL zakończonym egzaminem. Wzór zaświadczenia ukończenia kursu określa załącznik Nr 2.
6. Szefowie OC jednostek samorządowych występują do właściwego terenowo dyrektora WZKOLiSO z wnioskiem o skierowanie na kurs instruktorów, którym upływa termin potwierdzenia uprawnień.
7. Obniżenie lub pozbawienie posiadanego uprawnienia może nastąpić na wniosek właściwego terenowo Szefa OC.
8. Instruktorom OC nie spełniającym warunków przewidzianych w wytycznych nie przedłuża się ważności legitymacji i skreśla się z ewidencji osób uprawnionych do prowadzenia szkolenia. O skreśleniu z ewidencji należy zawiadomić osobę zainteresowaną.

VI. Młodzieżowy instruktor OC

1. Młodzieżowym instruktorem OC może zostać osoba, która:
  - a) ukończyła 15 lat życia;
  - b) posiada co najmniej 2 letni staż członkowski w organizacji pozarządowej o charakterze zbliżonym do OC (np.: harcerstwo, itp.);
  - c) osiąga dobre wyniki w nauce;
  - d) ukończyła kurs w formie obozu szkoleniowego;
  - e) zdała egzamin w formie ustalonej przez właściwego terenowo dyrektora WZKOLiSO;
  - f) posiada zgodę rodziców lub opiekunów (jeżeli nie ukończyła 18-go roku życia).
2. „Młodzieżowy instruktor OC” może prowadzić zajęcia szkoleniowe dla grup młodzieżowych dotyczące tematyki powszechnej samoobrony oraz zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami wspólnie z instruktorami OC.
3. „Młodzieżowego instruktora OC” szkoli się wyłącznie w specjalności ratownictwo ogólne.
4. Po ukończeniu 19 roku życia „młodzieżowy instruktor OC” może ubiegać się o uprawnienia do prowadzenia zajęć podstawowych i specjalistycznych.
5. Dokumentem stwierdzającym uprawnienia „młodzieżowego instruktora OC” jest legitymacja według wzoru stanowiącego załącznik Nr 3.

VII. Postanowienia końcowe

1. Właściwi terenowo Szefowie OC potwierdzą uprawnienia instruktorom OC do prowadzenia szkoleń na zasadach określonych w niniejszych wytycznych w ciągu roku od dnia ich wejścia w życie.
2. Tracą moc:
  - wytyczne Szefa OCK z 30 marca 1988 roku dotyczące zasad doboru, szkolenia oraz uprawnień instruktorów OC.
3. Wytyczne wchodzi w życie z dniem podpisania.

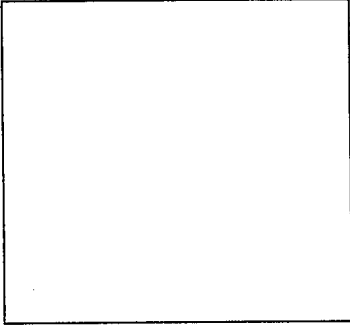
Załączniki:

1. Wzór legitymacji „Instruktora OC”.
2. Wzór zaświadczenia ukończenia kursu.
3. Wzór legitymacji „Młodzieżowego instruktora OC”.

**LEGITYMACJA INSTRUKTORA
OBRONY CYWILNEJ**

LEGITYMACJA NR .....

.....
podpis posiadacza

Wydana dnia .....

**przez Wydział Zarządzania Kryzysowego, Ochrony
Ludności i Spraw Obronnych**

w .....

..... imię
..... nazwisko
..... data i miejsce urodzenia
JEST INSTRUKTOREM OBRONY CYWILNEJ uprawnionym do prowadzenia szkoleń w
..... o specjalności.....
.....
..... pieczęć
..... podpis Dyrektora WZKOLiSO

Ważność legitymacji przedłużono: do dnia 31 grudnia .....r. pieczęć	podpis
Ważność legitymacji przedłużono: do dnia 31 grudnia .....r. pieczęć	podpis
Ważność legitymacji przedłużono: do dnia 31 grudnia .....r. pieczęć	podpis
Ważność legitymacji przedłużono: do dnia 31 grudnia .....r. pieczęć	podpis

Adnotacje o szkoleniach

-6-

Adnotacje o szkoleniach

-5-

Pieczęć ośrodka szkolenia

ZAŚWIADCZENIE Nr ...../.....rok

Pan /i/.....imię ojca.....

ur. dn. ....w.....

ukończył /a/ w okresie od.....do.....

kurs instruktorów Obrony Cywilnej o specjalności.....

.....

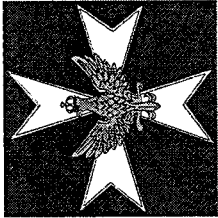
Niniejsze zaświadczenie stanowi podstawę do nadania wyżej wymienionej osobie uprawnień instruktora OC do prowadzenia szkolenia w.....

.....

.....

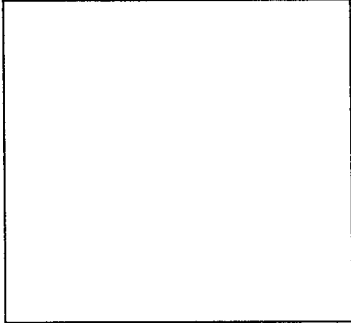
Podpis

Miejscowość....., dnia.....roku.

**LEGITYMACJA
MŁODZIEŻOWEGO INSTRUKTORA
OBRONY CYWILNEJ**

LEGITYMACJA NR .....

.....
podpis posiadacza

Wydana dnia .....

**przez Wydział Zarządzania Kryzysowego, Ochrony
Ludności i Spraw Obronnych**

w .....

.....
imię

.....
nazwisko

.....
data i miejsce urodzenia

**JEST MŁODZIEŻOWYM INSTRUKTOREM
OBRONY CYWILNEJ**

o specjalności **RATOWNICTWO OGÓLNE**

pieczęć

podpis Dyrektora WZKOLiSO

Adnotacje o szkoleniu